

Handläggare: Ann-Margret Lindström
Tfn: 08-50803262

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss avseende förslag till folkhälsoprogram för Stockholms stad

Stadsdelsnämnden har fått rubricerade remiss för yttrande senast den 28 april 2006.

Förslag till beslut

1. Nämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Gabriel Marawgeh
Avdelningschef

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för kansli och medborgarkontor efter samråd med barn- och ungdomsavdelningen och personalavdelningen. Lokala handikapp- och pensionärsråden har tagit del av remissen.

Bilaga

Förslag till folkhälsoprogram för Stockholms stad

Sammanfattning

Preventionscentrum Stockholm på socialtjänstförvaltningen har utarbetat ett förslag till folkhälsoprogram för Stockholms stad. Förslaget följer den nya nationella folkhälsopolitiken som utifrån elva målområden fokuserar på faktorer i samhället som påverkar folkhälsan. Förvaltningen är i huvudsak positiv till programförslaget men ser risker med att man överläter åt respektive förvaltning att bestämma vilka målområden man ska koncentrera sig på. Förslaget behöver språkgranskas innan det föreläggs Kommunstyrelsen. En förutsättning för framgångsrik implementering av programmet på lokal nivå är att resurser tillförs i form av personal och kompetensutveckling.

Bakgrund

I oktober 2005 uppdrog kommunfullmäktige åt socialtjänstnämnden att ta fram ett förslag till folkhälsoprogram för Stockholms stad (dnr 325-2831/ 2005). Preventionscentrum Stockholm (Precens) fick i uppdrag att utarbeta förslaget under ledning av en styrgrupp bestående av borgarråden för social- och äldreroteln, miljö- och konsumentroteln, stadsbyggnads- och idrottsroteln samt förtroendevalda i kommunfullmäktige. Två referensgrupper liksom ett antal externa organisationer och institutioner har bidragit med sina åsikter och erfarenheter.

Den nya svenska folkhälsopolitiken utgår från elva målområden som fokuserar på de faktorer i samhället som påverkar folkhälsan, det vill säga livsvillkor, miljöer, produkter och levnadsvanor. Det övergripande målet för folkhälsoarbetet är att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Det övergripande målet för förslaget till folkhälsoprogram för Stockholms stad är att skapa förutsättningar för god hälsa på lika villkor för boende och anställda i staden. Arbetet med att förverkliga detta ska, liksom för det nationella folkhälsoarbetet, ske inom elva målområden:

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomisk och social trygghet
3. Trygga och goda uppväxtvillkor
4. Ökad hälsa i arbetslivet
5. Sunda och säkra miljöer och produkter
6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
7. Gott skydd mot smittspridning
8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa
9. Ökad fysisk aktivitet
10. Goda matvanor och säkra livsmedel samt minskat bruk av tobak och alkohol
11. Ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Arbetet med folkhälsoprogrammet ska ingå i nämndernas reguljära verksamhet och bedrivs inom ramen för stadens ledningssystem (ILS).

Socialtjänstnämnden har godkänt förslaget till folkhälsoprogram och har gett socialtjänstförvaltningen i uppdrag att i samverkan med stadsledningskontoret ta fram indikatorer för uppföljning och analys av bestämningsfaktorerna för hälsa.

Socialtjänstförvaltningen påpekar i sitt tjänsteutlåtande rörande förslag till folkhälsoprogram att förbättringar av barns och ungas villkor är en av de prioriterade inriktningarna i stadens budget. Barnens situation ska bli bättre utifrån en helhetssyn på deras vardag. Deras möjligheter att påverka ska öka. Förebyggande arbete för barn och ungdomar är ett annat prioriterat område. Socialtjänstförvaltningen menar att ett strukturerat och evidensbaserat folkhälsoarbete är ett verktyg för att snabbare nå dessa mål. Man hävdar också att det för närvarande inte finns någon samlad bild av stockholmarnas hälsa och inte heller något system för att bevaka de bestämningsfaktorer som kan påverkas genom stadens arbete. Förslaget till folkhälsoprogram är dessutom tänkt att – i nästa steg – tjäna som en sammanhållande plattform för ett antal befintliga styrdokument.

Förvaltningens svar

Den 4 april 2001 utnämndes Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning till "Lokal hälsosam stadsdel" inom ramen för WHO-nätverket "Healthy Cities." Som hälsosam stadsdel prioriterar vi redan folkhälsofrågorna inom de olika verksamheterna. Förvaltningen har till exempel mer än hundra utbildade hälsocoacher som sprider kunskap om hälsa och friskvård i organisationen.

Vid utarbetandet av förslaget till folkhälsoprogram har förvaltningen varit representerad i en av referensgrupperna genom personalsekreterare xxxxxxxx xxxxxxxx. Hon ingår också i den grupp som arbetar med att ta fram ovan nämnda indikatorer. Även representanter för barn- och ungdomsavdelningen har varit engagerade i arbetet under resans gång.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till införandet av ett lokalt folkhälsoprogram för Stockholms stad och delar socialtjänstförvaltningens förhoppning att programmet kan bidra till ett mera strukturerat och evidensbaserat folkhälsoarbete i staden. Vi är också positiva till att man i början vill koncentrera sig på insatser på barn och ungdomar. Samtidigt ser vi risker med att lämna alltför stor frihet till de olika förvaltningarna att själva välja vilka målområden man ska prioritera. Alla målområden är viktiga om man vill uppnå det övergripande målet att skapa förutsättningar för god hälsa på lika villkor för boende och anställda i staden. Om de olika stadsdelsnämnderna och fackförvaltningarna bestämmer sig för att koncentrera sig på helt olika

målområden kan den centralt placerade folkhälsostrategen och Preventionscentrum Stockholm få svårt att hålla ihop folkhälsoarbetet. Det kan även bli svårt att jämföra förutsättningarna för god hälsa i olika delar av staden. Bättre än att lämna total frihet till respektive förvaltning vore kanske att alla till en början arbetar med ett mindre antal – men samma – målområden.

Socialtjänstförvaltningen skriver att program som antas utan att man tänkt igenom hur de ska genomföras tenderar att inte få något större genomslag. Det är en erfarenhet som förvaltningen delar. Vi anser att det sannolikt behövs en central funktion som dels stöttar stadsdelarna och fackförvaltningarna i arbetet med att implementera folkhälsoprogrammet dels kan fungera som en sammanhållande kraft inom Stockholms stad. Vi motsätter oss därför inte att en tjänst som folkhälsostrateg inrättas på stadsledningskontoret och förstår att en kanslifunktion kan behövas på socialtjänstförvaltningen. För ett framgångsrikt folkhälsoarbete i hela staden krävs emellertid också att medel anslås till berörda verksamheter på lokal nivå. Det kommer att behövas både utökade personella resurser inom berörda verksamheter och kompetensutveckling för de som ska arbeta med dessa frågor i förvaltningarna. Inte minst gäller det stadsdelsnämnderna som finns bland huvudaktörerna inom samtliga elva målområden.

En allvarlig invändning mot att godkänna förslaget till folkhälsoprogram redan till den 1 juli är att det behöver språkgranskas innan det föreläggs Kommunstyrelsen för beslut. Det vore olyckligt om ett i huvudsak bra program inte får det genomslag det förtjänar på grund av att det jäktats fram och därför inte håller den språkliga nivå man bör kunna kräva av ett program som ska ligga till grund för ett framgångsrikt folkhälsoarbete i Stockholms stad för lång tid framöver.
